

TOPONÍMIA DE REG DEL TERME DE CASTELLÓ DE LA PLANA

Lluís GIMENO BETÍ
Ferran ARASA I GIL

1. Aquesta comunicació en realitat és un apartat, evidentment ampliat i tornat a redactar, de l'estudi fet pels mateixos autors, i ja conclòs, intitulat *La toponímia del terme municipal de Castelló de la Plana* que ens fou encarregat per l'Excel·lentíssim Ajuntament de la nostra ciutat.

La hidronímia relacionada amb el reg és rica i variada, tal com esdevé arreu de la Plana. La gran majoria deu la seua existència al complex sistema de distribució d'aigua en les terres de reg i d'escorrentia en la marjal⁽¹⁾. En el sistema tradicional de reg propi de l'horta castellanenca, *séquies, files, braçals, boteres, canals, canalats* i *capçades*, constitueixen el canemàs d'un món agrícola al voltant del qual ha girat la vida de bona part del poble de Castelló des de la seua fundació fins fa pocs anys. El nostre treball se centra en aquests apel·latius creadors d'hidrònims, així com també en els relacionats amb *ull* i *ullal*. Direm, doncs, que només ens centrem en el reg de conducció d'aigües, llevat de les fomes ull i ullal, ací afegides per interès especial.

2. En primer lloc hi ha les *séquies*, nom que reben els principals canals de distribució d'aigua, generalment seguits dels noms de les respectives partides que reguen: *la Séquia d'Almalafa, la Séquia de la Borrassa, la Séquia de la Brunella, la Séquia de la Catalana, la Séquia de Coscollosa, la Séquia de Fadrell*, etc. Aquest apel·latiu, però, pot referir-se a la seua importància o categoria: *la Séquia Major, la Séquia Fillola de la Gallenca*, caràcter que es manifesta també amb un derivat: *el Sequiol, el Sequiolet, la Sequiota*. D'altres séquies reben noms en funció de la seua situació: *la Séquia Mitgera, la Séquia Mitjana*, de la referència a algun element pròxim com una albufera, edificació o arbre: *la Séquia de l'Arbre, la Séquia del Lluent, la Séquia del Molinet, la Séquia del Pantà, la Séquia de l'Obra*. De les restants, la majoria s'identifica en funció d'un antropònim que les acompanya, cognom o renom: *la Séquia de Vallet, la Séquia de Durà, la Séquia de Miralles, la*

(1) Sobre els sistemes de reg i de drenatge de la marjal, vegeu: PORCAR, 1933, p. 80, figura 1; DOMINGO, 1983.

Séquia de Saura, la Séquia de Valero. El mot *séquia* és un arabisme provinent de *sāqiya*, mat. sig., pròpiament participi actiu del verb *sāqā* 'regar'. Està documentat en la nostra llengua a l'època pre-literària [1094].

3. Les *files* formen l'apartat més important dels hidrònims, n'hi ha 182. En la jerarquia del reg, files i canalats ocupen el segon escaló; es tracta de séquies menors que prenen l'aigua de la séquia mare. De vegades, però, *fila* és sinònim de séquia en el parlar dels llauradors castellanencs. Els seus apel·latius són molt variats.

N'hi ha que van acompanyades d'antropònims, com ara els cognoms d'antics propietaris: *la Fila d'Alegre, la Fila d'Aparici, la Fila de Bellver, la Fila de Blasco, la Fila de Castellet, la Fila de Causanilles, la Fila d'Espressati, la Fila de Fabregat, la Fila de Felip, la Fila de Goterris, la Fila d'en Pinós, etc.*; dels seus renoms: *la Fila de Catarro, la Fila del Cuetet, la Fila del Fartó, la Fila del Moïno, la Fila de Panolla, la Fila de Rata, la Fila del Rull, la Fila de Sabata, etc.*; o dels seus oficis: *la Fila del Barber, la Fila del Botiguer, la Fila del Brigadier, la Fila del Carboner, la Fila del Carreter, la Fila dels Carters, la Fila del Nyeuler, la Fila del Relonger, etc.* Unes altres fan referència a l'origen del propietari: *la Fila del Benicassiero, la Fila del Borriolenc, la Fila dels Indianeros*. Un altre grup es coneix segons un element pròxim que serveix de referència, que pot ser d'origen vegetal, una construcció, etc.: *la Fila de l'Abeurador, dels Noguers, del Baladre, del Barranc, de la Bassa, del Canyar, de la Creu, de l'Ermita, de l'Om, del Pont del Cigalero, del Portell de l'Assut, de la Senda de la Palla, del Xop, etc.* Unes altres són conegudes segons la seua situació: *la Fila Altera de la Plana, de Baix, de Dalt, Darrera, del Dret de la Plana, Mitgera, del Racó, Primera, Segona, Última, de Vora Camí, etc.*; o segons alguna característica que les individualitza: *la Fila Fonda, la Fila Nova, la Fila Roja, la Fila Redona, la Fila dels Ulls, etc.* Finalment, n'hi ha que reben el nom de les partides on estan situades: *la Fila de la Brunella, la Fila de Gumbau, la Fila de Rafalafena, la Fila de Soterrari, la Fila de Taixida, la Fileta de Fadrell, la Fileta de Vinatxell*. Del mot *FILA*, plural del llatí *FILIUM* prové, directament o indirecta, el nostre mot en les seues diverses accepcions, a base del sentit de 'seguet de fils o objectes filiformes' -fils d'aigua, de teixit, de fusta prima i allargassada. Pel que fa a l'ús en matèria de regatge, cal partir de la idea de *fil* o raig prim de líquid, i que veiem repetir-se en les llengües romàniques veïnes: fr. *un filet d'eau* 'rajolí', oc. ant. *fil* 'medi d'un curs d'aigua'. El mot *fila*, amb aquest significat, té gran extensió valenciana, per bé que també ha existit *fil* amb sentit connex, que avui només és viu a l'horta gandienc. De tot el nostre domini lingüístic *fila*, en matèria de reg, és cosa valenciana, i amb doble aplicació, 'mena d'entitat irrigadora' i 'mesura d'aigua de regar', totes dues documentades ja en el s. XIV. Però les comarques valencianes on perviu amb més intensitat són: la Plana, l'Horta, les comarques de la dreta del Xúquer, i cap al Segura: en aquesta es continua més amplament en domini castellà (Hortes d'Oriola i Múrcia, sota la forma *hila*).

El DCVB el fa sinònim de sequiola o ramal d'una séquia gran per a regar. Geogràficament s'estén pel Maestrat, Castelló i Xàtiva. El Diccionari Aguiló recull el mot però no hi consta amb el significat de conducció d'aigua. El *Vocabulari del Maestrat* del prevere J. García Girona recull la forma amb el significat de 'certa mesura d'aigua de séquia per a regar'. El nom d'algunes files són recollides per Traver (1958) l'any 1588: *Fila Rocha, Fila dels Alters, Files del Censal de na Galina*. Diu Traver: '*Por la margen derecha de la mayor [es refereix a la Séquia Major] comienzan les Files del Censal de na Galina*.

Toman todas les Files el agua a través de una losa de piedra con un boquete o ull circular cuyo diámetro es proporcional, más o menos, al número de hanegadas que debe regar, sin prejuicio de que algunas pomposamente llamadas Files Riques disfruten de mejor donación,.... (1958,p.144). La definició que ens en donà l'antic sequier fou 'les files són uns ulls redons'. A Vila-real, el concepte de fila té diversos significats: '*puede ser una medida de volumen de agua 2.000 lit/min., o una medida de volumen que tenga en cuenta la velocidad del agua, o, 226 m³ por cuatro palmos valencianos por segundo. Contrariamente puede ser también una medida de tiempo: 1 fila igual a 1 hora de agua, o como en caso del Millars en la comarca 1 fila corresponde a 2 horas de agua*'. (Obiol, 1987, p.56). Alguns hidrònims formats amb aquest apel·latiu a l'esmentada localitat són: Fila u, Fila dos,... etc, Fila de Vedrià, Fila Valera, Fila Malafusa, etc...

A Constantí [Tarragonès] existeix el mot *fibla* amb el significat de 'distribuïdor d'aigua d'un rec' (Amigó, 1988, p. 231). Aquest mot ja és registrat pel Diccionari Aguiló amb el significat de 'obertura que es fa a una séquia per treure aigua', a Mallorca, i hi aporta un vers d'una cançó popular mallorquina (III-IV, p. 51). El DCVB defineix el mot com 'obertura deixada a la galtera d'una séquia per desviar l'aigua i encaminar-la cap a un o més perceptors del regadiu', documentat l'any 1402 i propi de les comarques del Vallès, Penedès, Camp de Tarragona i Mallorca (V, p. 849). Amb aquest significat ja arribem al que ens indicà el nostre informador, i així observem que *fila* i *fibla* tenen, almenys, una accepció igual, com veurem més endavant (punt número 5).

5. Passem ara a consignar el que ens digué l'informador sobre les diferències entre *fila*, *portell*, *canalat* i *botera* :» la *fila* és un forat redó, més gran o més menut, segons l'ull de la fila, que en diem, que es tapa a través d'una trapa, un pany i una clau. Això és una fila. Està tapada. Per un costat o altre de la séquia mare hi ha un forat que té una tapa de ferro al davant, i que es pot pujar o abaixar per a obrir-lo, aquella tapa té una clau perquè es puga tancar. Aquesta fila pot ser més gran o pot ser més menuda; tenir, per exemple, 15, 20 o 30 centímetres de diàmetre. Està proporcionada a les fanecades que ha de regar, a la quantitat de fanecades que ha de regar. Després hi ha el *portell* que és un forat a tall obert. El *portell*, llavors, no té una mesura d'aigua. Com més aigua té, més n'entra, perquè agafa tota la séquia, i és igual que els *canalats*, que no tenen ulls redons, sinó que està tota la séquia tallada a fil obert fins a baix. Aleshores, si va un pam d'aigua a la séquia, doncs n'entrarà un pamet, però si n'hi van dos, n'entren dos. És clar, en una fila també hi ha quelcom de semblant, però més graduat, perquè l'aigua hi entra a pressió. Si, per exemple, l'aigua va arran a l'ull de la fila, hi entra, i hi entra normal. Però si hi va, per exemple, una quantitat d'aigua un pam per dalt de l'ull, l'aigua s'engoleix fins un caragol i tot. Aquesta és la diferència que hi ha entre un *portell* i una *fila*. I ara la *botera*, en aquest cas aquell forat que hi ha a la séquia en comptes d'estar a la paret, està al terra de la séquia. Per tal de contruir-les, feien un forat al sòl de la séquia, i hi posaven un tap i la mateixa aigua se l'engolia. Era un tap de forma de major a menor, és a dir, més ample de la part de dalt, i més estret de la part de baix. Aquest forat, si no té el tap, s'engoleix tota l'aigua que passa per la séquia, per poca que n'hi haja. I aquesta aigua, per sota, va a parar a una altra séquia. La denominació nostra de *fila* és la de séquia que condueix aigua. I això és la fila; i després hi ha, en un moment donat, que hi ha un partididor, o bé el primer pren l'aigua en un braçalet..., en acabant torna a prendre l'aigua en un altre braçalet..., o bé es fan partidors per a dividir l'aigua a l'esquerra o a la dreta, depèn; però

nosaltres sempre en diem *fila*. Igual per un braçal que per l'altre, tota aquella conducció que agafe aigua des de la Séquia Major i la porta fins a les marjals. La resta ho considerem *braçal*. El braçal ix de la fila, i la fila de la Séquia Major; només de la Major. També considerem majors les séquies d'Almalafa, de Villamargo, de Valero, de Coscollosa..., perquè tenen una aigua pròpia assignada per a certes partides, i que les files agafen aigua d'allí. El *canalat* i *la fila* són iguals. Tots dos prenen l'aigua de la séquia mare, i no importa la llargària o l'amplària per a la distinció».

6. El mot *botera*, amb l'accepció d'albelló, està documentat a finals del segle XIV [1398], i consta com a topònim urbà: *Botera d'en Ballester, Botera d'en Favara, Botera d'en Ripoll* (Sánchez Adell, 1990, p. 312). Les *boteres* apareixen totes en les partides de Cap i Canet: *la Botera de Castellet, la Botera de Clarà, la Botera de Llopis, la Botera de Manteca, la Botera de Mata-rates, la Botera de Pedraques i la Botera de Ripollés*. L'accepció de *botera* tal com l'hem vista definida pel nostre informador 'forat al terra de la séquia amb un tap' no es troba registrat als nostres diccionaris. El DECat diu que el mot *botera* és sinònim de *botàs*, d'on prové, i afegeix que de vagades pot arribar a designar portells o forats per on surt l'aigua d'una bassa' d'un torrent, etc... A Borén es defineix el mot com a 'forat de sortida d'aigua' (II, pp. 164-167).

7. Pel que fa als *canalats*, conduccions que també prenen l'aigua de la séquia mare com les files, n'hem arreglat 18 que són coneguts amb diverses referències a cognoms, renoms, oficis, segons referències pròximes, a la seua situació, característiques, etc.: *el Canalat d'Alegre, el Canalat de Causanilles, el Canalat de Guimerà, el Canalat de l'Esgarrada, el Canalat del Vedrier, el Canalat dels Alters, el Canalat de Vora Camí, el Canalat de Vora Raila, el Canalat Darrer, el Canalat Mitger, el Canalat Fondo*. Deriva del substantiu *canal* i està documentat en 1360 com a 'certa canalització'; és mot especialment castellanenc, on apareix per primera vegada en 1588. (DECat, II, p. 466). El DCVB el defineix com 'séquia o canal per a la conducció d'aigua' extret d'una cita literària del castellanenc Pascual Tirado. (II, p. 901)

8. *Braç* és una denominació genèrica i molt minoritària d'algunes conduccions que deriven de les séquies i que porten direcció diferent: *el Braç de Guimerans, el Braç del Racó, el Braç de la Séquia de l'Arbre*. Molt estés en les zones de gran regadiu, amb el sentit de rec, sequieta o canal de certa entitat i que se sol distingir de *braçal*. A la Plana sol ésser *braç* més usat que no *braçal*, el qual és més propi de la ciutat de Castelló. A Vila-real el mot es defineix en comparació amb una fila: 'el braç es una fila pequeña' (Obiol, 1987, p. 56). A Borriana hi ha molts hidrònims formats amb l'apel·latiu: *Braç de Vora Riu, Braç de Vora Camí, Braç de la Moleta, Braç de Serra, Braç de les Vinyes, etc...* (Felip, 1987, p.p. 262-264). El mot *braçal* no és, tanmateix, desconegut a les terres centrals valencianes on té gran ascendència, sobretot a les comarques de Dellà Xúquer, així com també a les serres immediates a Castelló (Alfondegulla). *Braçal* deriva de *braç*, i designa les conduccions que des de les files porten l'aigua directament al camp que s'ha de regar. El seu nombre és prou més alt: 40. Els seus apel·latius poden agrupar-se segons els mateixos criteris que séquies i files. Entre ells, hi trobem cognoms: *el Braçal de Falcó, el Braçal de Guimerà, el Braçal de Navarro, el Braçal de Sales*; renoms: *el Braçal de Gauxino, el Braçal del Guatlo, del Braçal del Menut, els Braçal dels Polidos, el Braçal de Torrat, el Braçal dels Tres Valets, etc.*; referències a elements pròxims: *el Braçal de l'Alteró, el Braçal del Canal, el Braçal de la Fila, el Braçal de la Garrofera, el*

Braçal de la Mota, el Braçal de la Sénia, el Braçal del Tancat, etc.; referències a la seua situació: *el Braçal de Dalt, el Braçal de Dins, el Braçal de la Dreta de Ramell, el Braçal de Fora, el Braçal Primer de Vora Camí, el Braçal del Racó*; i a les seues característiques: *el Braçal Sec, el Braçal de l'Ull Fondo*. És mot també de l'Urgell, on es documenta en 1164, i de Lleida, segons el DAG (I-II, p. 275).

9. *Les capçades*, nom ja documentat en el segle XVI⁽²⁾, són les files que reguen els horts que estan situats a la part més alta. El DCVB, en l'accepció 3 diu: «La part més elevada d'un terreny que fa pendent» i la dóna com a pròpia de la Vall d'Àneu. Prové del llatí CAPITIATA, derivat de CAPUT 'cap'. (II, p. 956). El DECat defineix el mot com 'plataforma, sobretot rocosa, que forma l'alt d'una cinglera, d'una mola', i el documenta l'any 1181. (II, p. 512). Sembla, a la llum de l'escassa bibliografia, que siga una accepció pròpia de Castelló de la Plana.

10. També hi ha una referència a l'ull d'una séquia: *l'Ull Fondo*. Amb l'accepció secundària de 'obertura per on entra l'aigua a un rec' *ull* s'usa en molts indrets del domini lingüístic, però avui ha reculat enfront del derivat *ullal* usat amb el mateix valor (DECat, VIII, p. 966). I així ho constatem a Castelló, on només apareix un hidrònim format damunt *ull*. On ha donat més topònims relacionats amb l'aigua és, per exemple, a Vila-real; *l'Ull Fondo, l'Ull de Vaquer, l'Ullet de Londi, l'Ullet de Traver*, etc... (Obiol, 1987, p. 59-60), així com també a Borriana: *Ull de la Forca, Ullet Primer dels Terços, Ullet Segondels Terços, Ull de Baró*, etc... (Felip, 1987, pp. 262-268). El seu derivat, *Ullal*, dóna a la nostra ciutat dos hidrònims: *Ullal del Borreguet, l'Ullal de la Comare*. Probablement es dega a una forma més general en valencià, ja documentada cap a 1460. Però a més és viva també a l'Empordà i al Rosselló (DECat, IX, p. 968)

11. Per una altra banda recollim hidrònims formats sobre l'apel·latiu *portell*: *el Portell de l'Assut, el Portell del Cap, el Portell del Guatlo; el Portellet*. Probablement per metonímia aquell mot haja agafat el significat que té, entre altres, a la nostra ciutat referit a un pas obert en una séquia, segons ho confirma Coromines (DECat, VI, p. 725). A Vila-real aquest terme es refereix a una conducció d'aigua de volum i dimensió petita, de poca importància per tant, i designa «una obertura rectangular situada en el margen izquierdo del cajero, o sea, en los laterales de la acequia y no en el fondo como en el tapó», (Obiols, 1987, p. 56). A Borriana hi ha diversos hidrònims formats damunt l'apel·latiu: *el Portell dels Alters de Lozano, el Portell dels Alters de Montoliu, Portell de Ribera, Portell de Ramon, Portell de l'Homenet*, etc... (Felip, 1987, pp. 263-269).

12. Els *canals*, nom que sembla aparèixer amb les modernes obres hidràuliques, com la construcció del Pantà de Maria Cristina o la canalització del Riu Sec fins a la mar, no són gaire nombrosos. N'hem documentat set amb diversos apel·latius referits a la seua antiguitat: *el Canal Nou, el Canal Vell*; a alguna característica determinada: *el Canal Fondo de Caner*; a la seua procedència: *el Canal del Pantano*; a la seua propietat: *el Canal del Coto Arrosero*; a les partides per on passen: *el Canal de la Mota i Brunella*; o a un element pròxim: *el Canal del Camí de la Mota*. Prové del llatí CANALIS, mat. sig. la primera documentació en la nostra llengua és de l'any 975 i és en femení *la canal*. I és que des dels orígens el nostre mot apareix, adés com a femení adés com a masculí.

(2) TRAVER, 1958, p. 144: «files i capsas dels baladres», etc.

BIBLIOGRAFIA

- BSSC *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura* Castelló de la Plana.
- DAG *Diccionari Aguiló*. Barcelona
- DCELC *Diccionario crítico etimológico de la lengua castellana*. Madrid.
- DCVB *Diccionari Català-Valencià-Balear*, Palma de Mallorca.
- DECLC *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona.
- DGLC *Diccionari General de la Llengua Catalana*, Barcelona.
- AMIGÓ ANGLÈS, Ramon (1988) *Materials per a l'estudi dels noms de lloc i de persona, i renoms, del terme de Reus*, Reus.
- FELIP SEMPERE, Vicent (1987) «La qüestió de les aigües entre Borriana i la Vila de Nules», dins *Burriana en su historia*, Borriana.
- GARCIA GIRONA, Joaquim (1922) *Vocabulari del Maestrat*, Societat Castellonenca de Cultura, Castelló de la Plana.
- MEYER-LÜBKE, W. (1972) *Romanisches Etymologisches Wörterbuch*, Fünfte Auflage, Heidelberg.
- MOREU-REY, E.; (1982) *Els nostres noms de lloc*, Palma de Mallorca.
- OBIOL MENERO, Emilio M. (1987) *Toponimia rural de Vila-real*, Vila-real.
- SÁNCHEZ ADELL, J.;(1990) «Paisaje urbano de una villa valenciana bajomedieval. (Notas y datos para una topografía de Castellón de la Plana, S. XIII-XV)», *BSCC*, LXVI, pp. 291-332.
- TRAVER TOMÁS, V.; (1958) *Antigüedades de Castellón de la Plana*, Castelló.

RELACIÓ ALFABÈTICA D'HIDRÒNIMS

La Botera de Castellet	El Braçal d'Elies
La Botera de Clarà	El Braçal de la Mota
La Botera de la Fileta de la Creu	El Braçal de l'Esquerra de Ramell o l'Alteró
La Botera de Llopis	El Braçal de la Dreta de Ramell
La Botera de Manteca	El Braçal de la Sénia
La Botera de Mata-rates	El Braçal de Falcó
La Botera de Ripollés	El Braçal de Galí
La Botera de Pedraques	El Braçal del Canal o dels Polidos
El Braçal del Menut	El Braçal de Roque
El Braçal de Dins	El Braçal de la Dreta del Soterrani
El Braçal de Fora	El Braçal de l'Esquerra del Soterrani
El Braçal de Jérica	El Braçal de la Garrofera
El Braçal del Guatlo	El Braçal de Dalt
El Braçal de na Tora	El Braçal dels Valets
El Braçal de Vora Riu	El Braçalet de Detràs de l'Ermita de Lledó
El Braçal Sec	El Braçalet de l'Esquerra
El Braçal de Sales	El Braçalet
El Braçal de Navarro	El Canal del Pantano
El Braçal de la Fila	El Canal Primer
El Canal Segon	La Fila del Mortalo
El Canal Subterràneo Fondo de Canet	La Fila de la Senda de la Palla
El Canal de la Mota i Brunella	La Fila del Torratser
El Canal de la Mota	La Fila Fonda
El Canal Vell	La Fila de Blasco
El Canalat Fondo	La Fila de Torres
El Canalat del Pelaire	La Fila de l'Ermita
El Canalat de l'Esgarrada	La Fila de Creu
El Canalat d'Alegre	La Fila del Gabialo
El Canalat de Sant Jaume	La Fila de Cartés
El Canalat de Cecflia	La Fila de Mas-i-a-Mas
El Canalat Mitger	La Fila de Catarro o Fila Última
El Canalat de la Viuda	La Fila de Goterris
Els Canalats de Guimerà	La Fila de Reula
El Canalat de Vora de la Ratlla d'Almassora	La Fila de Llonja
El Canalat del Rei	La Fila de Vora Camí
El Canalat del Vedrier	La Fila de Micalot
El Canalat Mitger	La Fila del Borriolenc
El Canalat de Causanilles	La Fila d'Odón
El Canalat de Cecflia	La Fila de Causanilles
El Canalat de Vora Camí	La Fila de Sales
El Canalet del Lluent	La Fila de Cossín
El Canalet del Bovar	La Fila de Sanga
El Canalet del Coto Arrosser	La Fila del Barranc
El Canalet de la Ratlla de Benicàssim	La Fila de Torres

El Canalet de Ribés
La Capçada de Tacsida
La Capçada de Tarregueta
La Capçada de l'Arbolera
La Capçada de la Fila del Baladre
La Capçada de la Fila de la Brunella
La Capçada de la Fila del Mal
La Capçada de la Fila Primera
La Fila de la Codina o de Sabata
La Fila Sariona de Dalt
La Fila Sariona de Baix
La Fila de la Saera
La Fila del Canyar
La Fila del Molí del Romeral
La Fila de les Moles
La Fila de Puig
La Fila de Rata
La Fila dels Anuers
La Fila de la Bassa
La Fila de Fabregat
La Fila d'Espinós
La Fila de l'Abeurador
La Fila de Vora del Camí de la Plana
La Fila Primera
La Fila del Moïno
Les Files de Vora Riu
La Fila de la Viuda de Segarra
La Fila de Tosquella
La Fila de León
La Fila de Gresses
La Fila Última de l'Última Tanda
La Fila d'Amposta
La Fila de l'Espressati
La Fila del Rull
La Fila de Torres
La Fila de Tena
La Fila del Borriolenc
La Fila del Barranquet
La Fila del Camí del Romeral
La Fila del Carboner
La Fila del Barber
La Fila del Relonger
La Fila del Botiguer
La Fila de Cogula
La Fila de Vora de la Senda de la Palla

La Fila de Felip
La Fila del Benicassiero o Última
La Fila Primera
La Fila del Mal
La Fila d'Eugenio Roig
La Fila de Serra
La Fila de la Brunella
La Fila Nova
La Fila de Panolla
La Fila de Navarro
La Fila d'Aparici
La Fila del Pont el Cigalero
La Fila del Baladre
La Fila de la Figuereta
La Fila del Rull
La Fila de Sola
La Fila de l'Arbolera
La Fila del Moro
La Fila dels Dos Ulls
La Fila del Roser o del Campanar
La Fila Fonda
La Fila del Carreter
La Fila de la Vint-i-una
La Fila del Pou
La Fila de Ninot
La Fila de Munyós
La Fila de la Llosa
La Fila Primera de Fadrell
La Fila Segon o del Nyeuler
La Fila d'Alegre
La Fila dels Horts
La Fila del Pont del Camí de Fadrell
La Fila de Prades
La Fila de Cecília o Última
La Fila de les Monges o dels Indianeros
La Fila de Gumbau
La Fila Primera de la Plana
La Fila Segon de la Plana
La Fila del Dret de la Plana
La Fila Altera de la Plana
La Fila de la Plana
La Fila de Rafalafena
La Fila d'Onofre
La Fila del Dret de Ramell
la Fila de Sisto

La Fila de Balado
 La Fila dels Vivers
 La Fila de Prades
 La Fila de Monfort
 La Fila de Castellet
 La Fila de l'Alqueria Blanca
 La Fila de Llobell
 La Fila de Camargo
 La Fila de la Viuda de Guinot
 La Fila del Carní de Canet
 La Fila de Morelló
 La Fila del Racó
 La Fila de Bellver
 La Fila de Llau
 La Fila del Brigadier
 La Fila de Redona
 La Fila de Roig
 La Fila de Tàrrega
 La Fila del Barranc de la Magdalena
 La Fila del Gorrero
 El Portellet
 La Séquia de la Brunella
 La Séquia Major
 La Séquia de la Travessera
 La Séquia de Ballet
 La Séquia de la Malafa, d'Almalafa o Malafa
 La Séquia de la Llimera
 La Séquia de la Borrassa
 La Séquia del Senillar
 La Séquia de la Catalana
 La Séquia de Saura
 La Séquia Mitjana
 La Séquia Vella
 La Séquia de Coscollosa
 La Séquia d'En Trilles
 La Séquia del Pantano
 La Séquia de Valero
 La Séquia de l'Arbre
 La Séquia Mitgera
 La Séquia de la Fileta
 La Séquia de l'Obra

La Fila de la Soneja
 La Fila de la Travessa o de Forés
 La Fila de la Safra
 La Fila del Soterrani
 La Fila de Tacsida
 La Fila Darrera
 La Fileta Altera de Manteca
 La Fileta de Ganxim
 La Fileta de Vora Camí
 La Fileta de Rovira
 La Fileta del Racó
 La Fileta de Cecflia
 La Fileta del Privilege
 Les Filetes de Carruana
 Les Filetes del Molí Darrer
 La Fileta de Vinatxell
 La Fileta de Fadrell
 El Portell de l'Assut
 El Portell del Guatlo
 El Portell del Cap
 La Séquia de la Molinera
 La Séquia de la Mota
 La Séquia del Comú de la Mota
 La Séquia de Patos
 La Séquia de Durà
 La Séquia de la Plana
 La Séquia de la Gallenca
 La Séquia del Lluent
 La Séquia de Rafalafena
 La Séquia del Vallès
 La Séquia del Senillar
 La Séquia del Soterrani
 La Séquia de Miralles
 La Séquia del Vellet
 La Séquia de Vinamargo
 El Sequiol
 El Sequiolet de Tacsida
 La Sequiota
 L'Ull Fondo
 L'Ullal del Borreguet
 L'Ullal de la Comare